

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 24. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914. január 30

Új vasut Vaskohtól Petrozsényig

Mióta a belényes—vaskohi vasut a Forgalmi Bank vette át, nagy koncepciójú tervek homlokterébe került. Már eddig új vonatpárt állított be s menetsebessége is nagyobb lesz.

Most sokkal nagyobb horderejű változás készül, a mennyiben — mint az Alkotmány írja — a társaság azt célozza, hogy Vaskohtól a magaslatok áttörésével Nagyhalmágyig építi a vasutat s innen Brádon át Déváraig.

A cél az, hogy vasuti összeköttetés létesüljön egész Petrozsényig, a Zsilvölgyig, hogy annak rendkívül gazdag szénbányáit összeköttetésbe hozza a Nagymagyar Alfölddel. Ez a vonatösszeköttetés Nagyváradon át Miskolcra megy.

A vaskohi vasbánya és a gazdag márványbányákra nagy fontosságú ez a nagyszabású terv, mely ennek a nagykiterjedésű vidéknek erdőiparára is hihetetlen fejlődést jelent.

Ez a terv egy csapásra megváltoztatja Biharvármegye legelhagyottabb vidékének képét, közelebb hozza a termékeny Alföldhöz, másrészt Erdély hatalmas bányáinak termékét közelebb hozza hozzánk s nagy forgalmat, kulturát jelent a legelmaradottabb vidékeknek.

Eddig Vaskohnál a magaslatok elzárták Biharvármegyét Erdélytől s ennek a tervnek megvalósításával szabaddá lesz az út egész Erdély szívébe Déván és Piskin át Petrozsényig.

A terv megvalósításának semmi nagyobb akadálya nincs, mert csak Vaskoh és Brád között kellene új vasutat építeni, ez pedig alig képez

akadályt egy oly hatalmas intézetnél, mint a Forgalmi Bank.

Nemzetgazdaságilag rendkívül fontos ez a terv, mert a belényes—vaskohi vasut forgalmát nagyon megnövelné s a legnagyobb fontosságú vonalak egyikévé tenné és ez az új vasutvonal olcsóbb szénhez juttatná úgy Nagyváradot, mint a magyar Alföldet.

Viszont a gabonaszállítást közvetlenül Miskolcra Erdélybe s ezzel oly cseregazdaságot létesítene, minek fontossága kétségtelen.

Déván az alispánnál tárgyalások folytak ez ügyben s mivel a terv megvalósításán maga Urbán Adolf, a Forgalmi Bank igazgatója fáradozik, a siker a legszebb reményekkel biztat.

Az új vasutal a magyarság és a magyar nyelv számára is új, eddig hozzáférhetlen területet nyit meg a modern kor, a forgalom.

Tisza bécsi kihallgatása. A Neues Wiener Tagblatt Tisza István gróf kihallgatására vonatkozóan arról értesül, hogy a kihallgatás legfontosabb tárgya a választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslat előzetes szentesítése volt. A törvényjavaslatot külön bizottsághoz utalják és még huszöt előtt elintézik a parlamentben, úgy hogy az új választás már a választójogi reform alapján lesz. Az említett lap értesülése szerint a király a kihallgatás folyamán élénk megelégedését fejezte ki a horvátokkal kötött békéért. A román kérdést, amely még mindig eldöntetlen, a holnapi nap folyamán folytatatosan fogják tárgyalni. Tisza István gróf okvetlenül létrehozza az oláhokkal a meg egyezést, de azok a koncessziók, amelyeket ígért, a maximuma annak, amit a magyar kormány engedhet. A megegyezés létrejötté

eddig az oláh vezérek egyenlensége tette lehetetlenné. Ha sikerül a román vezérek álláspontját egységessé tenni, akkor megkötik a paktumot.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 29.

Beöthy Pál elnök az ülést 11 órakor nyitja meg.

Az újoncjavaslatokról szóló javaslatot a Ház 3-ik olvasásra megszavazza.

Napirend: Vizrendező társulatoknak állami segítsége.

Pirkner János előadó a javaslat ismeretése után hivatkozik arra, hogy az ország több megyéjében az árvíz tönkre tette a termést, így a kormányra kell gondoskodni arról, amiről tud. A javaslat szerint ezen célra körülbelül 7 millió kölcsönt, 6 százalékos kamatra juttat a kormány a mentőtársulatoknak, mely összegnek nagy része a Szamos—Tisza közt lévő területre jut. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Ghillány Imre br. földmívelésügyi miniszter válaszolja a kormányra az árvízkárosultak érdekében kifejtett segítőakcióját s a kormány azonnal sietett a károsultakon segíteni, amennyiben 500 ezer koronát és 50 ezer métermázsza élelmiszert osztott ki. A vasuti vonalakat helyreállították és igyekeztek a vidéki intézeteknek kölcsönt nyújtani és az inségeseknek olcsó élelmiszereket juttattak. A kormány mindent megtett az inség enyhítésére. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

A Ház a javaslatot részleteiben és általánosságban megszavazza.

Műnich Kálmán előadó az áll. vasgyárak vasérc-szükségletéről szóló javaslatot ismerteti és elfogadásra ajánlja. A javaslat arról szól, hogy a magánosok tulajdonában lévő vasérctelepeket kártalanítás nélkül lefoglalják.

Szentpály István hivatkozik arra, hogy a szepesi és borsodi bányák német kézen vannak és ezért meg kell menteni azt, amit lehet. Ajánlja, hogy a vitkovici gyártól vásárolja vissza a rudóbányai telepet.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep.)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb tüzetek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket rak-táron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben megszavazza.

Elnök indítványozza, hogy holnap a Ház tárgyalja a kérvényeket.

Elfogadják s az ülés 12 óra után pár perccel véget ért.

Az új lakbérleti szabályrendelet.

III.

A bérlő állapota nézve általános szabályt képez, hogy a bérbeadó azt tisztán és használható állapotban tartozik a bérlőnek rendelkezésére bocsátani.

E kérdés pontosabb körülírására a szabályrendelet nem ment bele. Előre látható, hogy e miatt fog a legtöbb kérdés a bíróság elé kerülni.

A használhatósági és tisztasági hibák jogkövetkezményeit ugyanis a szabályrendelet két szakasza, a 14 és 15. §-a tartalmazza. Ha a hibák kisebb méretűek, akkor a bérlő ezek elhárítására a bérbeadót felhívhatja s ha ez el nem végzi, az ő terhére végrehajthatja. Felmondási joga tehát ez esetben a bérlőnek nincs. Ha azonban a hiba oly nagy méretű, hogy a bérlő használatát kizárja, vagy jelentékeny mértékben gátolja illetőleg korlátozza, akkor a bérlő minden felhívás nélkül a szerződésnek rögtön felmondására is jogosítva van.

Kérdés azonban, hogy mikor nagy és mikor jelentéktelen a hiba. A szabályrendelet csak egy esetet említ meg, t. i. azt, ha a lakásban ragályos beteg volt s a lakás fertőtlenítve nem lett. Ezt a hibát a szabályrendelet olyan minősíti, hogy e miatt a bérlő rögtön felmondással élhet.

Nincsenek azonban tisztázva egyáltalában azok a kérdések, amelyek leggyakrabban szoktak előfordulni. Így vitás lesz, hogy melyik kategóriába tartozik a lakás poloskás voltából, a falak nedvességéből, a padlók gombásodásából, a festések hiányos, piszkos voltából eredő hiba.

Nincs tisztázva az sem, hogy a bérbe-

adó nem élhet-e azzal a kifogással, hogy a bérlő a fenti hibákat látta vagy láthatta volna. A tervezet kiterjedt e kérdésre, sőt a poloska kérdésére is, de a végleges szövegből e határozmányok szándékosan kihagyattak.

Ily körülmények között a felek csak a kialakulandó bírói gyakorlatra fognak támaszkodhatni.

Részemről a következő irányelvekhez alkalmazkodnám:

Ha a bérlő a lakást a kivétel alkalmával megtekintette, akkor utólagos kifogást nem emelhet s csak rendes felmondással szüntetheti meg a szerződést, a festés piszkossága vagy hiányossága, a lakás poloskás, nedves vagy gombás volta miatt, kivéve, ha e hibák a megtekintés után állottak elő, vagy nagyobbadtak a használatot kizáró mértékben, vagy csak azután voltak észlelhetők.

Ha azonban a bérlő a lakást nem tekintette meg, akkor a lakás poloskás volta miatt rögtön felmondással élhet, a nedvesség miatt azonban csak akkor, ha annak kiküszöbölése őt a lakás használatában korlátozná, s végül a festés hiánya miatt semmi esetre nem mondhat fel, hanem helyreállítására a bérbeadót felhívhatja s ha ez el nem végzi, az ő költségére végrehajthatja.

Butorozott szobánál legvégül, ha a takarítást a bérbeadó vállalta magára, poloska esetében a szerződés rögtönösen felmondható.

Teljesen tiszta a helyzet akkor, ha a bérlő állapota nézve a felek kifejezetten megállapodtak. Ha pl. a bérlő a festést kikötötte, a bérbeadó a költözés idejére ezt elvégeztetni tartozik, mert ellenkező esetben a bérlő ezt előzetes értesítés mellett a bérbeadó terhére elvégeztetheti, ha pedig ezt tenni nem akarja, 15 napon belül rögtön hatállyal felmondhat. Megjegyzendő, hogy az ilyen külön kikötés csakis akkor érvényes, ha írásbeli szerződésbe foglaltatik.

A bérlő a bérlményt a rendes gazda gondosságával tartozik használni. Felelőssége azonban csak 15 napig tart a szerződés megszüntetésétől kezdve, vagyis nem felel semmi hi-

báért, ha e 15 nap alatt a bérbeadó fel nem szólalt.

Rendellenes használat esetére (a szabályrendelet egyes eseteket is felemlít), a bérbeadónak rögtön felmondásra van joga. Hasonló joga van azonban a bérlőnek is, ha a rendes és békés használatban a bérbeadó vagy más bérlő háborítja. Mindkettőnek joga elévül 30 nap alatt.

A bérlő állapota nézve további szabályai a szabályrendeletben világosan vannak szövegezve s külön magyarázatot nem igényelnek.

Az albérlet és átruházás tekintetében általános szabály, hogy az albérbe adáshoz és az átruházáshoz a bérbeadó beleegyezése szükséges. Kivételt képez s ezzel ellentétes megállapodás sem szóban, sem írásban nem érvényes, hogy a lakás céljaira bérelt lakás egy része, továbbá a bérlő elhalálozása vagy elköltözése esetében, ha a bérbeadó a folyó évnegyed végére a szerződés megszüntetését el nem fogadja, az egész lakás és a saját használatára tartott lovak istállója a bérbeadó beleegyezése nélkül is albérbe adható.

A halálozás és elköltözés esetére megállapított ezen szabályok érvényesülnek akkor is, ha a szerződés egy évnél hosszabb időre kötött, sőt e mellett az ilyen szerződés a rendes felmondási időre fel is mondható.

Az átruházáshoz ellenben mindenkor a bérbeadó beleegyezése szükséges, különben éppen úgy, mint a jogosulatlan albérbeadás esetében, a bérbeadó az új lakó kiköltözését követelheti s ha ez meg nem történik, rögtön felmondással élhet. A bérbeadó ezen jogai 8 nap alatt elévülnek.

A szerződéses jogviszony az albérletbe adás esetében változást nem szenved. A bérbeadóval szemben tehát azontul is a főbérlő marad kötelezve s a bérbeadó összes jogait a főbérlővel szemben fogja érvényesíteni.

A házkezelő (házigazdák) jogállása mindig megkülönböztetendő a házmesterétől. A házigazdák a bérbeadót személyesíti s így annak minden jogával is bír. Tehát

BESZÁMOLÓ

a Katholikus Népszövetség debreceni szervezetének 1913. évi működéséről.

A szervezet közgyűlésén elmondotta:

Kresznerich Ferenc,
debreceni helyi igazgató.

Ismét lepergett egy év, még pedig egy esztendő, melynek elmúltát senki sem sajnálja, senki sem siratja, mert rég nem szakadt reánk annyi fájdalom és bánat, annyi rettegés és szenvedés, mint 1913-ban, mintha csak igazolni akarta volna azon babonás hitet, hogy a tizenhárom szám a szerencsétlenség száma. S mégis nekünk nincs okunk a panaszkodásra. Annak ellenére, hogy a sok csapás sulya alatt a polgárság meggöngyedt és ugyszólván a tönk szélére jutott, a katolikus restauráció munkája az egész országban csak előhaladásról, fejlődésről, megerősödésről, virágzásról és sok új hajtásról beszélhet, ebben a kereskedelmileg, gazdaságilag, iparilag és pénzügyileg teljesen desavált évben, mikor minden téren csak pangást és hanyatlást látunk, az ország legnagyobb kultúregyesülete a „Kath. Népszövetség” újabb sikerekről tud beszámolni, amennyiben tagjainak száma 291 ezerről 297 ezerre emelkedett és 150 új szervezet alakult, illetve 150 új helyen, város és községben

lettek ismertté a népszövetségi eszmék. A gondviselés különös kegyelme és áldása kísérte e munkálkodást és az a körülmény, hogy ily szomorú és áldatlan viszonyok mellett is eredményekről tudunk beszélni, bizonyítja a Népszövetség azon programjainak jogosságát és helyességét, mellyel a mindennapi kenyér után folytatott nagy és fáradságos küzdelmekben kifáradt ember figyelmét a keresztre igyekszik irányítani, hogy az előtt leborulva, szívének, lelkének fájós sebeire gyógyító balzsamot találjon.

Messze vezetne az országos munka nagyságát és eredményét részletesen ismertetni, de a hatalmas fejlődés bizonyítékául szükségesnek tartom fölemlíteni, hogy a központban állandóan foglalkoztatott tisztviselők száma 37-ről 47-re, az elintéztett ügyiratok száma 73727-ről 115172-re, és a kiosztott füzet, röpirat és nyomtatvány száma 4,368.407-ről 5,257.317-re emelkedett.

A központtal szoros lépést tartott szervezetünk is, és ha nem is dicsekedhetünk taglétszámunk alapos megnövekedésével, büszkén hirdethetjük, hogy a „Kath. Népszövetség” debreceni szervezete ma Debreczen város legnagyobb kulturális egyesülete és ennek a szervezetnek fiatal, alig egy éves, illetve néhány hónapos hajtásai, érte a „Népszövetségi Hitelszövetkezet” és „Kath. Népszövetségi Otthon”-t alattok bátran veszik

föl a versenyt, a nagyobb multtal dicsekvő hason szervezetekkel.

Három évi munkálkodásunkkal sikerült katolikus öntudatot teremtenünk, sikerült a hitközönyös és félfélt intelligencia egy részét tértelenségéből és mély álmából fölriasztanunk, riadóink, melylyel figyelmeztettük a katolikus egyház és az egész keresztény világnézet fenyegető veszedelmére, igen sokak lelkében visszhangra, megértésre talált, beállottak táborunkba és velünk együtt igyekeznek fáradságot nem kimélve a fonséges eszmék diadalra emelésén közreműködni.

Az a főlelem és gyávaság, mely intelligenciánk egy részén erőt vett, valahányszor nyíltan, félreérthetetlenül meg kellett vallania katolikus voltát, mintha tünekedne, az intelligencia is kezd bizonyos érdeklődést mutatni szervezetünk iránt, de mily csekély az ahhoz a hatalmas, nagy és fáradságos munkához, amit a mi csoportvezetőink végeznek, mennyivel erősebben, magasabban lobog az öntudatos hitnek lángja ezekben a szegény, egyszerű emberekben, kik fáradságot nem kimélve a nehéz mindennapi munka által már amugy is elesigázott erejüket megfeszítve dolgoznak nap-nap mellett szervezetünk kiépítésén. Mily óriási munkára van még szükség, míg a szíveket sikerülend igazi krisztusi eszmékkel és gondolatokkal telíteni!

A legtöbb helyen a mozgalmak felülről

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárosi fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

szerződést köthet, felmondhat, a bért felveheti, a felmondást elfogadhatja még ha külön felhatalmazása nem volna is. Ellenben a házmaster kezeihez a bér is csak akkor fizethető érvényesen, ha a bérbeadó nyugtája kezei között van, minden más jogesetlekményt pedig csak akkor végezhet érvényesen, ha erre a bérbeadótól szabályszerűen fel van hatalmazva. A házkezelőnél ennél fogva nem kell a bérlőnek a felhatalmazást vizsgálni, a házmasternél azonban igen, mert különben a bekövetkező károk a bérlő terhére esnek.

Dr. Thury László.

Az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése

Hogy mennyire életrevaló eszme volt ezelőtt évekkel a régi jónévű Bihar megyei Kereskedelmi, Ipar és Terményhitelbank és a fiatal bár, de életerős és szép reményekkel bíztató Központi Takarékpénztár egygyó olvadása, azt évről-évre mindjobban igazolja az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár egész üzletmenete és fényes eredménye.

Az egyesülés által hatalmas erővel bíró intézet egyik legszámottevőbb faktora közgazdasági életünknek s hogy mily buzgalommal, szakértelemmel, szükséges, de nem túlzott óvatossággal igyekszik ezen kitűzött céljának és egyben a részvényesek érdekeinek is megfelelni, azt úgy az igazgatóság jelentése, mint a mérleg és zárószámadás igazolja.

Ilyen körülmények között teljesen indokolt a részvényesek részéről oly eklatáns módon megnyilatkozó bizalom az igazgató-

ság és különösen a vezérigazgató: dr. Popper Ákos iránt, aki széles körű szaktudással, körültekintő gondossággal vezeti a hatalmas pénzügyi ügyeit.

Tegnap tartotta az intézet évi közgyűlését, Markovits Antal elnöklete alatt.

A részvényesek közül jelen voltak: dr. Miskolczy Ferenc, Zathureczky István, Reismann Mór, Breider Ármán, dr. Aufrecht Ede Farkas Izidor, dr. Páffy Lajos, dr. Grósz Menyhért, Telegdy József, Grósz Zsigmond, Kövér Endre, Krausz Dávid, dr. Popper Ákos, ifj. Moskovits Mór, Nagy Márton, Rendes Vilmos, dr. Matolay Károly, Biszterszky Iván, Hunyady Ferenc, Lichtmann Mór, Rósenberg Izso, dr. Sarkadi Lajos, dr. Stern Ödön, Wechsler József, dr. Gyémánt Jenő, dr. Rezső Mór, dr. Várnai Ferenc, Róna Ármán, Kormos József, Rácz Jakab, Papolczy József, Aczél Károly, Hollós Mihály, Kertész Márton, Fleischer László, Faragó Aladár, Löbl Dezső, Zathureczky Gedeon, Friss József, Halász Béla, Lakatos József, Spitz Albert, Fleischer Dezső, Popper Árpád, Rosenstok József, Középesy Kálmán, Engel Dezső, Kaczián Károly, Frankl Zsigmond, Fleischer Ignác, Kaiser Márton, Lichtmann Menyhért, Szirmay Lajos, dr. Konrad Márk, Fisch Mór, Deutsch Ignác, Molnár Henrik, Hofbauer Pál, Wiener Jenő, Nussbaum Sámuel, dr. Hoványi Gyula, ifj. Popper József, Rosenthal Adolf, Sarkadi Nagy Sándor, Kerekes Manó, Egy Rezső, Helffy József, Halász Kálmán, Keller József, Lausch Károly, Vályi Géza, Fabricius Dezső, Perless József, Olasz Elemér, Straub Ferenc, Neuländer Mihály, Weisz Zsigmond, Schwartz Gyula, dr. Barta Dezső, Kertész Sándor, Jónás Andor, Löwy Vilmos, Petry Gyula, Schwartz Arthur, Hirsch Mór, dr. Károly Irén, dr. Kovács Zsigmond, dr. Grósz Imre, Sebes Gyula, Klein Károly, Zlinszky Béla, Hranyiczky Károly, Friedmann Benő, Vertán Ernő, Vertán Arthur, Kemény Béla, Schwartz Mór, Grünwald Jenő, Jerzsák István, Sternberg Lázár, Kovács Kálmán, dr. Adorján Ármán, dr. Halász Márton, dr. Mártonffy Marcell, Krammer Áron, Mandel Elemér, Lusztig Jakab, Szántó Lajos, dr. Réty Ignác, Réti Jenő, Kálmán Sándor, ifj. Klein Lázár, dr. Waldmann Béla, Scherez Károly, Havasy Zsigmond, Tabéri Ármán, Bügler Vilmos, Berger Gyula, Balogh Árpád, Szmaszenka Ernő, Katona József, dr. Rácz Ödön, Dévald László, Markályi János, Róth János, Áron

Menyhért, May Sándor, dr. Ficzek Emil, Szűcs Izso, Friss Manó, Vadász Aurél, dr. Nemes Áron, Lukács Gyula, Kolliner Miklós, Mándy Rezső, Aufrecht Mór, dr. Barta János, dr. Löwy Mór, Klein Adolf, dr. Szeghalmy Sándor, Marton Manó, Bleyer, Ignác, stb.

A megnvítés után dr. Popper Ákos vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Azok a súlyos gazdasági viszonyok, melyek az 1913-ik évben az üzleti és közgazdasági élet minden ágazatára neheztedek, az elmúlt 1913-ik évben sem szüntek meg, sőt sokféle vonatkozásban fokozódtak és a megbénított üzleti tevékenység annyira kivánatos újból való feléledését meghusították.

Az előző évből folytatandó balkáni háboruk, a nemzetközi bonyodalmaktól való örökös aggodalom és a helyzet bizonytalanságából táplálkozó nyugtalanság egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy a javulás iránti bizalmat megingatva, nemcsak hazánkban, de az egész világ közgazdasági életében ritkán tapasztalt pénzsűkét és pénzdrágaságot idézzenek elő.

Csupán az év végén jelentkezett a javulás némi előjele, ami nálunk a hivatalos bankrátának fél százalékkal történt leszállításában is kifejezést nyert s mely javuló tünet a válság befejezése nyomán felvirradó pénzügyi állapotoknak és gazdasági fellendülésnek közeli eljövételét remélni enged.

A vázolt viszonyok közepette a mi üzleti tevékenységünk legfőképpen oda irányult, hogy saját üzleti tőkénk mobiltartását soha szem elől nem tévesztve, mindig az adott viszonyokkal számoljunk és újabb üzletektől lehetőleg tartózkodva, állandó üzletfeleink jogos igényeit kielégíthessük s ott, hol azt a szükség indokolta, piacunknak rendelkezésére álljunk.

Gondozva főképpen így meglévő üzleteinket, indokolatlan hitelmegvonásoktól tartózkodtunk, sőt egyes üzletágakban, mint a váltóleszámitolásban és jelzálogkölesőkben, bár fokozott elővigyázat mellett, növesztet-

indulnak ki, Debreczen ebben a tekintetben is különlegesség, mert nálunk minden munkálkodás alulról veszi kezdetét, az emberek egyszerűbbjei indítják meg a munkát és ők igyekeznek rábeszéléssel és kéréssel mind több és több erőt és egyént a cél szolgálataiba állítani.

A Népszövetség a törvényhatóságban.

Munkájuknak meg is van az eredménye. Megelégedéssel szemlélhetik fáradságoknak gyümölcseit. Az a „Kath. Népszövetség”, melyet oly annyira lenéztek és semmibe sem vettek, melytől annyira húzódoztak az emberek, melyről csak gúnyolódva beszéltek, az a „Népszövetség” ma nem kevesebbel, mint avval a ténnyel dicsekedhetik, hogy van egy embere, aki az ő eszméit, a mi elveinket fogja védeni és megszólaltatni Debreczen város közgyűlési termében, ahol ha a mi dolgaink kerültek elő, megfel edkeztek jog, igazság és méltányosságról egyaránt.

Meg kellett mozdulnunk és figyelmeztetni, hogy a katolikusok türelme véget ért, megmutattuk, hogy bennünket nem lehet többé ignorálni és abban a kerületben, hol mi vagyunk túlsúlyban nem szabad oly jelölteket állítani, kik ahoz a sektához tartoznak, mely a legádázabb harcot hirdeti szent hitünk ellen, meg kellett mutatnunk, hogy nem vagyunk hajlandók többé egyszerűen csak

tudomásul venni és napirendre térni, hogy a nemes városi közgyűlés ingyen telket adományoz szabadkőműves páholyoknak csak épp nekünk nem, ha mindjárt iskolák részére kérjük is azt.

És akkor amikor a „Népszövetség” jelöltet állított és a nemes szivéről és szerénységéről ismeretes Molnár Kálmánt beküldte a törvényhatóságba, nem is léptük túl jogaink határát, mert hisz mi circa 22 ezren vagyunk katolikusok, vagyis a lakosságnak egynegyed részét alkotjuk s két törvényhatósági bizottsági tagság illet meg bennünket jogosan.

Mi nem viddikálunk magunknak vezető szerepet, mi tiszteletben tartjuk a város ősi református jellegét, de viszont jogosan és igazságosan követelhetjük, hogy az a felekezet, mely lépten-nyomon úgyszólván kérédik „liberalizmusával”, adja meg nekünk is azt a tiszteletet, amellyel minden meggyőződést respektálni tartozik, ha az mindjárt vallásos vagy katolikus is, engedtessek meg nekünk is eszméinknek hirdetése, legyen szabad nekünk is a mi véteinket védelmező szervezeteinket minden kritika nélkül megalkitanunk, ha azok közül az egyiket „Katholikus Népszövetség”-nek hívják is, legyen szabad magunkat a törvényhatóságban számarányunkhoz mérten képviselni, mérjenek egyenlő mértékkel, hajoljanak meg igazságos és jogos kérelmeink előtt és ne

növeljék a felekezeti közti helyzetben a feszültséget állandóan oly határtalan gyűlölettel, amellyel minden iránt viseltetnek ami katolikus, az egyházkerületi gyűléseken ne intézzenek jogtalan kirohanásokat ellenünk, hanem inkább foglalkozzanak saját magok dolgaival, keressék a megértés, a békés együttműködés lehetőségét, melyet mi mindig hangoztattunk, mert ily nagyfokú elfogultság láttára már az aggodalom felső fokára a megdöbbenésre is van okunk.

Mi, bármennyire is szeretnénk ránk fogni sohse felekezeti eskedtünk, soha más vallásfelekezet ellen nem támadtunk, még kisebb embereink részéről sem hangzott el oly sértő, bántó, igazságtalan, jogtalan és antiklasszikus nyilatkozat, mint aminő a magyar kalvinizmus eme „klasszikus városának” református szuperintendensének ajakáról csak a legutóbb is elhangzott.

A Népszövetségi Otthon.

Azon fontos tényen kívül, hogy szervezetünk a társadalom döntő, számottevő faktorává nőtte ki magát, még egy másik nem kevésbé fontos eredményről és sikerről is kell megemlékeznünk, mely nagyrésztben elősegítette szervezetünknek az ismeretlenség homályából való kilépését. És ez az „Otthon” megteremtése. Az „Otthon” megalakításával egy régen érzett hiányt szüntettünk meg,

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESETBEN AJÁLVÁ. TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.

KEPESELEK
ORVOSIKÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE”
ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

anatómiai sérvkötők,

szuszpenzoriumok, fecskendők és beteg-ápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálap, bidég, amelyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterep női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és Iparosoknak árengedmény.

tük az ezen üzletágakban már meglevő állagokat az alább részletesen felemlített összegekkel.

Ha valaha, úgy az elmúlt év nehéz küzdelmei vették piacunk ellenállóképességét súlyos megpróbáltatás alá és örömmel lehetett tapasztalunk, hogy a hosszantartó fergeteg dacára nagyobb megrázkódtatás gazdasági életünket nem érte. Megbecsülhetetlen segítségére volt ebben az Osztrák-Magyar Bank hathatós támogatása, de legfőképpen helybeli fiókjának vezetője, Hiemesch Frigyes szinte már megszokott eredményes működése, ki kivételes talentumából folyó nagy megértéssel a piac érdekeit jóindulattal felkarolva, eléggé nem méltányolható értékes ténykedéseivel valamennyi közgazdasági tényező háláját osztatlan elismeréssel vivta ki.

Üzleti működésünk az elmúlt évben már a teljesen elkészült intézeti székházunkban folyt le és a megnagyobbodott forgalom lebonyolítása folyamán örömmel tapasztalhattuk, hogy a közönség érdekeinek szolgáló nagy kényelem mellett, a helyiségek praktikus elosztása és berendezése, minden várakozást felülmúló módon, kitűnően bevált és amellet hozzáadéka is teljesen kielégítő.

Az építkezési és berendezési elszámolások már egészen megejtetvén, a mérlegből kitűnő vonatkozó tételek már a végleges elszámolások eredményei s miként előzőleg, úgy a múlt évben is a berendezési számláról nagyobb összeget irtunk le.

Sajnos, hogy a tavalyi év sem mult el bennünket ért gyászeset nélkül, mivel igazgatóságunk egyik régi, igen érdemes tagjának, Ficzek Lajosnak elhalálózásával érzékeny veszteséget szenvedtünk. Értékes egyénisége révén ezen eltávozott munkatársunknak maradandó helyet biztosítunk emlékünkből.

Örömlőnkre szolgál e helyütt is jelenthetni, hogy dacára az elmúlt év kivételesen rossz viszonyainak, melyek különösen a gazdasági vállalatok erőit tették próbára, mindazon intézetek és vállalatok, melyekkel szorosabb összeköttetést tartunk fenn, a válságos időkben jól megállották helyüket és mindannyian megfelelő eredménnyel működtek.

mert ma már nem érezzük magunkat árváknak, ma van egy helyünk, hol mindennap találkozhatunk, hol ügyes bajos dolgainkat megbeszélhetjük és eszméinket kicserélhetjük, hol családius összejöveteleket rendezve megismerkedünk egymással és a szervezkedés és tömörülésben rejlt erőt megértve, diadalra juttatjuk elveinket. Az „Otthon” tagjainak száma alig három hónap alatt közel 400.

A havonta tartott értekezleteken szó esett az összes aktuális dolgokról, a vasárnaponként rendezett vetítéses előadások után, melyek a fölvilágosítást, tanítást és szórakozást egyaránt szolgálják, mind több és többen érdeklődnek és ezt főleg *Ambrus Tibor* segéd lelkész úr fáradhatatlanságának köszönhetjük, ki igen sokszor egy napon két előadást is tartott 3-4 óra hosszan át fáradva. Ezért a nagy munkáért neki köszönetet én nem mondhatok, mert azt egyszerű hálálkodó szavakkal megköszöni nem lehet, megtalálta ő fáradozásának köszönetét és jutalmát abban, hogy mindenkor zsfolt teremben tarthatta előadását.

Gondoskodtunk a tagoknak szórakoztatásáról is, több víg délutánt rendezve, melyeknek sikerére, azoknak rendezője *Jaszovits István*, a vigalmi bizottság elnöke méltán büszke lehet.

A múlt évben, mint már beszámolómban kezdetén is említém, a tagok létszáma alig néhány taggal növekedett, ami egyrészt a rossz gazdasági és pénzügyi viszonyoknak tudható be, de talán mégis legfőképpen annak, hogy az elért eredményeket és sikereket biztos alapokra akarván fektetni, erőnknek javarészt nem az agitációra fordítottuk, hanem inkább a mélyítési munkálatokra, oda törekedtünk, hogy a régi tagokat jobban

Az elmúlt üzleti év nyeresége amellet, hogy nagyobb összegű jutalékbevételek elszámolást még nem nyertek, a veszteségek teljes leírása után 951,681 K 27 f, tehát a tavalyi üzlet-eredményt túlhaladja.

Ezen nyereség felosztására vonatkozó indítványainkat a következőkben terjesztjük elő:

A közgyűlés rendelkezésére áll a múlt évi nyereségáthozat 13,444,49 K, hozzáadva az ezidei nyereség 951,681,27 K; összesen 965,125,76 K.

Fizetessék osztalékkul 22,000 drb 400 K n. é. részvény után részvényenként 32 K, 704,000 K, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályszerű 5 százalék 47,584 K helyett 90,000 K, alapszabályszerű jutalékokra 135,618 K, a nyugdíjalap gyarapítására 10,000 K, jótékony célokra 5,500 K, összesen 945,113 K, a fennmaradó 20,012,76 K pedig a következő évre vitessék át.

Jótékony célokra a múlt évi nyereségből 5,500 koronát javasolunk fordítani, mely adományból nagyobb összeget az általunk kezdeményezett „Ingyen kenyér” intézménynek juttatunk.

Örömmel tölt el bennünket, hogy ezen tőlünk kiindult és a jelenlegi inséges időkben fokozottan megindokolt emberbaráti akciónk társadalmunk széles rétegeiben visszhangra és meleg felkarolásra talált és anyagilag megerősödve, a kitűzött célt: a legszegényebbeknek a legszükségesebbel való ellátását, mindjobban meg tudja közelíteni.

E helyütt említjük meg, hogy az elmúlt évben az üzleti vezetésben való intenzívebb részvétel és a tanácskozási tárgyak gondos előkészítése céljából, igazgatóságunk kebeléből ügyvezető-igazgatóságot alakítottunk, mely már a lefolyt évben is, tagjainak ügybuzgó és lelkiismeretes munkálkodása révén, az előbb említett cél érdekében üdvös tevékenységet fejtett ki.

Ugy az igazgatóság, mint a szintén felolvasott bizottsági jelentést tudomásul vették s a felmentvényt megadták.

A nyugdíjalap vagyona 1913. évi december 31-én 364,403 korona 40 fillér. — Tudomásul szolgál.

Ezután az alapszabályokat módosították és pedig akként, hogy az igazgatósági

tagok az eddigi 25 darab helyett 50 darab részvényt, a felügyelő bizottsági tagok 25 darab részvényt tartoznak letenni. Kiterjed a módosítás a felügyelő bizottság részese-désére s hogy a nyugdíjalapra a tisztajövedelem 1 százalékra utalandó.

A részvényesek bizalma.

Markovits Antal elnök ezután az igazgatóság, a felügyelő bizottság és a választmány nevében köszönte az eddigi bizalmat s lemondott.

Dr. Hoványi Gyula állott szólásra. Azal kezdte, hogy akik járatosak a pénzügyi dolgokban, tudják, hogy normális viszonyok között is mily nagy előrelátást, gondosságot, szakértelmet igényel egy ilyen intézet ügyeinek vezetése. Súlyos években úgy az igazgatóság, mint a vezérigazgató munkája hatványozottan szaporodik. Ezen intézet a szokott szép osztalékot most is fenntartja, tartalékát busáson dotálja, emellet a jótékonyásra is áldoz s az intézet magas színvonalon van. A részvényesek nevében az igazgatóságnak, a felügyelő bizottságnak, a vezérigazgatóinak és a két elnöknek elismerését iktassák jegyzőkönyvbe. Azt hiszi, hogy egy részvényesnek sem lesz más gondolata, mint hogy akiknek kezében volt eddig az intézet vezetése, továbbra is vezessék az intézetet. Bizalmukat és szeretetüket fejezzék ki az igazgatóság, felügyelő bizottság és választmány iránt s őket újból válasszák meg.

Az indítványt éljenzéssel elfogadták s megválasztották a következőket:

Igazgatók: *Markovits Antal, Breider Armin, Farkas Izidor, dr. Fássy Lajos, dr. Grósz Menyhért, Grósz Zsigmond, Kövér Endre, Krausz Dávid, dr. Miskolczy Ferenc, Ifj. Moskovits Mór, Nagy Márton, dr. Popper Akos, Reismann Mór, Rendes Vilmos, Tegledi József, Zathureczky István.*

Felügyelőkké: *Dr. Matolay Károly, Biszterszky Iván, Hunyady Ferenc, Lichtmann Mór, Rosenberg Izsó, dr. Sarkadi Lajos, dr. Stern Ödön, Vály Géza (póttag), Wechsler József (póttag).*

Választmányi tagokká: *Dr. Barta János, dr. Baróthy Akos, dr. Berkovits Renée, Bertrám Brunó, Blayer Lajos, Bügler Vil-*

magunkhoz szoktassuk, eszméinket jobban megismertessük, hogy a lelkekbe *katholikus öntudatot öntsünk.*

Szervezetünk mindenkor *egyetemes* katolikus eszmékért harcolt, miért is a görög katolikus püspök bevonulása ünnepségéből mi is kivettük a részünket, lámpionos menettel és szerenáddal siettünk hódolatunknak, tiszteletünknek kifejezést adni.

A jövő.

A mint e vázlatos jelentésből is látni méltóztatnak, a múlt évben csupán a lelkünkben égő lelkesedés hatalmas nagy tüzével oly nagy eredményeket és sikereket értünk el, melyek a további munkálkodásra sarkalnak és egy jobb, még nagyobb eredményekre jogosító jövő zálogát hordják magukban. A jövő tehát a múlt folytatása, szervezetünket kiépíteni és megerősíteni. Értekezleteinken ezuttal nagyobb részt társadalmi és gazdasági kérdésekkel fogunk foglalkozni, a hét minden keddi napján 1/2 9 órakor tartott kultúrastétet január hó 27-től újból rendszeresítettük, a vetítéses előadások programját is megállapítottuk, a Katolikus Népszövetség népirodája is megkezdte február elsejével működését, szóval minden erőnkkel oda törekszünk, hogy tagjaink érdekeit minden irányban hathatósan szolgáljuk.

Mielőtt végeznék, még hálás köszönetünket kell tolmácsolnunk a szervezet bő kezű támogatóinak. És itt elsősorban meg kell emlékeznem a mi szeretett plebánosunkról, *Gróh Ferenc* úrról, ki szervezetünk iránti szeretetének igen sokszor adta tanujelét, anyagi támogatásban részesítve bennünket. Azt hiszem valamennyiünk lelke sugallatát követem, ha azt kívánom: A Mindenható áldja meg.

Ugyancsak nagy köszönettel tartozunk *dr. Stanczel Ferenc* egyetemi tanár úrnak is, ki mindannyiszor mikor meghallja, hogy a Népszövetségnek szüksége van valamire, mindenkor felénk siet kisebb-nagyobb adományaival. Nem kisebb hálával tartozunk *dr. Lóky Béla* igazgató úrnak, kinek szívessege folytán ezt a termet használhatjuk. Köszönet és hála nekik, valamint köszönet az ügyész úrnak *dr. Gévay Béla* ügyvédnek, hála mindazoknak, kik szerveztünk érdekében fáradtak és dolgoztak és itt első sorban a *csoporthoz vezetőkre* gondolok.

A sok jötevő közül kettőt még névleg meg kell említenem, kik dacára annak, hogy a szegényebb osztályhoz tartozván, mégis mintaképp szolgálhatnak az adakozás terén az egyik *özv. Keresztessy Istvánné*, a másik *Fröhlich Rezső* könyvkötő. Mindkettőnek őszinte köszönet.

A novemberi kerületi közgyűlésen a református szuperintendens úr azt mondotta:

„*A harcok katolicizmus a maga türelmetlen politikáját állandóan demokratizálja s a népszövetségi szervezet lázas kiépítésével mind frnyezetőbb erővé növeli.*”

Abban igaza van, hogy minden erőnkkel azon dolgozunk, hogy szervezetünket kiépítsük, fejlesszük és a bennünk rejlt erőt tömörítve, összpontosítva, hathatósan elmozdítsuk érdekeinket, de ezen erőnk, legyen az bármily nagy, sohse fogjuk támadásokra használni, sohse leszünk türelmetlenek, legyünk bármily hatalmasak, mindenkor csak a békés együttműködést fogjuk keresni. Ehez a munkához kérem a tagok hathatós támogatását és közreműködését.

mos, dr Edelmán Menyhért, dr Ficzek Emil, Halász Kálmán, Hegedüs Árpád, dr Hirschmann Gyula, dr Hoványi Gyula, dr Illés István, Jónás Andor, Kaczián Károly, Kaiser Márton, Katona József, Kolliner Miklós, dr Konrád Márk, dr Kovács Zsigmond, Kurländer Jenő, Lusztig Jakab, Moskovits Vilmos, Olasz Elemér, Sonnenfeld Adolf, Straub Ferenc, Steiner Emil, Sternberg Lázár, Szodényi Nándor, Szirmay Lajos, Tabéri Armin, Vertán Arthur, Weimann Béla, Wiener Jenő, Weisz Mór (Budapest), Weisz Zsigmond.

Kaiser Márton nyug. szolnoki vezérigazgató, új választmányi tag igen talpraesett, szép beszédben mondott köszönetet megválasztásáért, elismerését fejezte ki a vezetőségnek a kitűnő vezetésért.

Markovits Antal megköszönvén a bizalmat az összes megválasztottak nevében, a közgyűlést berekesztette.

A fatolvajok és a sebeshajtás alkonya.

A vármegye legújabb szabályrendelete.

Dacára annak, hogy Biharvármegye törvényhatósága már csaknem minden kigondolható dologra készített szabályrendeletet, mégis vannak egyes ügyek, melyek rég megkivánták, hogy valamilyen rendszer által ellenőriztessenek. Ilyen volt a közlekedés ügye. Akárhányszor megtörtént, hogy például a fatolvajokat sem lehetett elespni, mert mikor az erdőőr, vagy rendőr a tolvajt igazolásra szólította fel, egyszerűen hamis nevet mondott be, aztán felkapott a szekereire selhajtott. A hatóság pedig kereshette a tolvajt akár ítéletnapig. Ugyanígy volt a közlekedésnél is. Sebeshajtás, összeütközések, elgázolások, stb., sosem kerülhetett a bíróság elé, mert mindig hamis neveket adtak be. A folyton fokozódó forgalom most már égetően sürgőssé tette az ügy rendezését. Tegnap ebben érdekes tervezet érkezett az alispáni hivatalhoz. A tervezetet Nagy Márton főszolgabíró készítette.

A mindössze 5 §-ból álló javaslatot itt adjuk:

SZABÁLYRENDELET

Biharvármegye területén a szekerek megjelölése tárgyában.

1. §.

A vármegye bármely községében és az azokhoz közigazgatásilag csatolt pusztákon, tanyákon lakó gazdálkodók, vagy iparúzők közül mindazok, akik szekereket vagy ezekhez hasonló járműveket tartanak s azokkal közutakon közlekednek, tartoznak akár egy, akár több fogatu szereiket vagy ezekhez hasonló járműveket jobb oldalon pléttábláskákkal ellátni, melyen a tulajdonos neve és lakóhelye olvashatóan s magyar nyelven kirva legyen.

Azon tulajdonosok, akiknek több ilyen járművük van, ezen tábláskán kötelesek a járműnek 1-től kezdődő folyó számát is kitüntetni.

2. §.

A községi előjárások fegyelmi eljárás terhe alatt tartoznak gondoskodni arról, hogy a helyhatósági területükön forgalomban lévő s az 1-ső §-ban megjelölt összes járművek e szabályrendelet életbeléptétől számított 30 napon belül a tulajdonos nevét és lakhelyét magában foglaló pléttábláskákkal elláttassanak s jövőben ily járművek hasonló jelzés nélkül forgalomba ne jöjjenek.

3. §.

Mindazok, kik az 1-ső §-ban erre kötelezve vannak s járművükre nevüket és lakásukat feltüntető pléttábláskákat nem alkalmaznak s több jármű birtokában ezeket folyó számmal is ellátni elmulasztják, kihágást követnek el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetében pedig öt napig terjedhető elzárással büntetendők.

4. §.

Ennek a szabályrendeletnek a megtartására a községi előjáróság ügyel fel s áthágói feletti ítélkezésre a magyar kir. belügyminiszter által kiadott kihágási eljárás szabályaiban megjelölt hatóságok illetékesek, e szabályok szigorú betartásával.

5. §.

E szabályrendelet kihirdetése napjától számított 30 nap elteltével lép életbe.

A szabályrendelettel a márciusi közgyűlés foglalkozik s ha elfogadja, úgy a vármegye közutain nem fordulnak elő oly botrányos állapotok, melyek most napirenden vannak.

Aktuális vámpolitikai kérdések.

Előadás a kereskedelmi és iparkamarában.

A magyar keresk. és iparkamarák, valamint a többi kereskedelmi érdekképviseltek alig egy évvel ezelőtt megalakították a magyar Vámpolitikai Központot. A kereskedők eme legújabb szervezetének célja legközvetlenebb módon és állandóan foglalkozni a napirendre kerülő vámpolitikai kérdésekkel.

Nálunk, Magyarországon nagy fontossággal bír a Vámpolitikai Központ. Talán egyetlen kultur ország kereskedői sem szorultak úgy rá a vámpolitikai kérdésekre vonatkozó felvilágosításra mint epen a magyarországi kereskedők. Nagy fontosságú még azért is, mert a balkáni kiviteli kereskedelmünk az utóbbi időben hirtelen irányt változtatott. A lefolyt háború, nemcsak területszerződési aspirációk keresztül vitelére szorított, hanem idegen országok kereskedelmi és ipari hódításai is előtérbe nyomultak. A monarchiával való feszült viszonyt felhasználták az egyes államok arra, hogy a magyar és osztrák kiviteli cikkek helyébe a saját gyártmányait igyekeztek elhelyezni. Különösen áll ez Szerbiára, a ki, ha tengerpartot kap saját maga érdekében gondoskodni fog a lehető legkedvezőbb vámszerződésről és akkor a monarchia háttérbe szorulna.

Az 1917-ben lejárató kereskedelmi szerződések megújításának kérdése is aktuálissá válik. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara alkalmat óhajt nyújtani, hogy úgy a vámpolitikai, mint más hasonló, a kereskedőket és iparosokat közelről érintő kérdéseket az érdekeltek közelebről is megismerhessék.

Ez okból időnkint a legkiválóbb szakemberek közreműködésével előadásokat rendez. Az első ilyen előadás február 1-én vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a kamara disztermében.

Egy kiváló szakember Vágó József budapesti kamarai segédtitkár, a Vámpolitikai Központ vezetője tartja az első előadást. Vágó József nagy tudású, komoly értékű szakember, a ki élvezetes és tartalmas előadást tart „Aktuális vámpolitikai kérdések” címen. A központ vezetője különösen a Balkán államok vámpolitikájával fog beható részletességgel foglalkozni.

Az előadó személye garancia arra nézve, hogy az előadásnak a nagyváradai

kereskedők beláthatatlan hasznát veszik majd. Epen ezért óhajtandó, hogy minél többen vegyenek részt a kereskedelmi és iparkamara első vámpolitikai kérdéssel foglalkozó előadásán.

Az ujságírók farsangja.

Február 22-én rendezik a mulatságot.

*

A farsangi időszaknak méltó befejezését az ujságírók mulatsága adja meg. Tegnap ebben a dologban az ujságírók választmánya ülést tartott, melyen nagy vonásokban megállapították az est programját. Amint így, csak csupa ötletből összedobálva fekszik előttünk a program, már megállapíthatjuk, hogy az ujságírók pompás estélyt nyújtanak a közönségnek. A részletes program elkészítése még napokat vesz igénybe, de kedden délután már minden tekintetben meglesz a végleges megállapodás.

A tegnapi ülésen első sorban a mulatság idejét határozták el. Tekintettel a nagyszabású előkészületekre, a farsang utolsó napját február 22-ét választották a mulatság napjául. A mulatság a Vigadó nagytermében zajlik le. Az estélyt egy, még ezután szerkesztendő eleven ujság nyitja meg. Ebben a számban Nagyvárad uri leányvilágának kedves tagjai lépnek fel. Az eleven ujság után zene szám következik, amikor a nagyváradai postatisztek kiváló zenekara ad elő egy-két művészi számot. Majd a nagyváradai, budapesti, aradi színtársulatok jeles tagjai közül lépnek fel.

A program után tánc következik, természetesen világos reggelig. Nehogy azonban a tánc hevében a táncosok és táncosnők megszomjazzanak, a rendezőség gondoskodik róla, hogy a teremben felállítandó pezsgősátorban Nagyvárad legszebb lányai olesón juttassanak egy-egy pohár pezsgőt a közönségnek.

A mulatságnak védnöknőiül Biharvármegye és Nagyvárad város előkelő urnői közül kér fel két-két tagot a rendezőség.

A belépti díjakat igen mérsékelten állapította meg a választmány és pedig 2, 3, 5 koronában. A páholy jegy ára 15 korona.

Az estély részleteinek előkészítésére Marton Manó, Hegedüs Nándor, Tyll János, Antal Sándor és Ligeti Ernő választmányi tagokat küldték ki azzal a megbizatással, hogy a rendezőség tagjai közé Nagyvárad fiatalágából válasszanak tagokat.

Az estély tárgyalása alkalmával az egyesület elnöke érdekes bejelentést tett. Nevezetesen Telegdy József egyesületi elnök kijelentette, hogy a táncot ő fogja megnyitni. A bejelentést természetesen nagy lelkesedéssel vették tudomásul. No lám, mily hatalmas a sajtó, mondják is sokan. Hogyne, mikor még az országos munkapárt alelnökét is megtáncoltatja.

Itt említjük meg, hogy a választmány elhatározta, hogy február elsején már megkezdje a tagsági díjak behajtását és ezzel egyidejűleg az egyesület is megkezdje működését.

Amikor a tolvaj berug.

Nem jó bort lopni a pincéből.

Sipos Bálint nagyletai ember ugyan már ötször volt büntetve lopásért, szóval alaposan levizsgázott, éppen nem tartozik a kezdők közé, a legutóbbi betörése alkalmából azonban mindezek dacára olyan súlyos baklövést követett el, hogy bizony bátran megérdemelte érte a szekundát és meg is kapta a nagyváradi kir. törvényszék büntető bíróságától 4 évi fegyház képében.

A múlt év januárjában szabadult ki il-laváról Sipos Bálint, az életfogytig tartó fegyházra ítélt haramja névrökona s már ismét a tilosba tévedt ökgyelme.

Ugy történt a dolog, hogy egy szép őszi délután a nagyletai határban járkált Sipos Bálint. Jó messze van a falutól Szilágyi Péter szőlője, arra vitte az útját. Szép nyári ház van a szőlőben és a házban pince.

Az ajtó ugyan zárva volt, de ez nem igen bántotta Sipos Bálintot. Bement szépen az ablakon. A szobában a legnagyobb otthonossággal rendezkedett be.

Tüzet gyújtott, hideg idő volt már oda-kint. Lement a pincébe, felhozott egy üveg kitűnő fajta óbort. Kitűnő borszakértőnek bizonyult, mert a legfinomabb, legjobb aromájú bort hamarosan ki tudta válogatni. Azután ennivaló után is nézett. Volt a kamarában szalonna, sonka, kolbász, kitűnő vacsorát csapott belőle Sipos Bálint.

Leheveredett az ágyra, szundikált egyet. Azután újra inni kezdett. Csakugy ma-gában.

Mégis jó dolgod van neked Bálint gazda, hej, sokkal jobb ez a koszt, mint az ott a fegyházban. És fizetni sem kell érte.

Érdemes lesz még egy párszor erre nézni, nem veszi észre senki és még nem is követek el vele bünt, hisz annyi bora van Szilágyi gazduramnak, meg sem érzi ezt az egy-két, kilene literet.

A sarokban pedig volt egy hatalmas, husz literes kosárba font üveg. Még azt is megtöltötte borral. Azután kifelé indult, ott ahol jött, az ablakon. Baj történt azonban. Az üveg nem tért ki.

— Segítünk azon is, gondolta és nagy hirtelen kifeszítette a keresztfát. Ugy bak-tatott a szőlőben hazafelé az est bősüdes homályában. A sok bor azonban a fejébe, azaz hogy a lábába szállt. Nem tudott to-vább menni. Ledől hát az árok szélére pi-henni. Ott azután elfogta az álom. Jóízűen horkolt, amikor két hegyőr ráakadt.

Persze tagadni most már nem lehet-t s így a törvényszék elé került Sipos Bálint.

Tekintve rovott multjára, 4 évi fegy-házra ítélte Sipost a törvényszék, amely Seress Barna elnöklésével tárgyalta az ügyet. Sipos megnyugodott, mit is tehetett volna mást. Pedig azért a kis borért sok ez a négy év, mondotta, de már csak el-szenvedem.

De el lehetünk rá készülve, hogy nem látjuk meg Blaha Lujza csodálatosan szép művészetét s nem hallhatjuk őt.

A színházban rosszindulatu intrikáló élet folyik a kulisszák mögött s érthetetlen okokból Váradot egészen mellőzni akarja a hivatalos vezetőség a turnéban. Miért? Mit vétett Várad? Miért akarják máshova kül-deni a legnagyobb magyar színésznőt, ami-kor ő ide akar jönni? Mi meg tudjuk be-esülni a Matyólakadalom művészetét. Vagy talán attól félnek, hogy a nagyváradi publi-kum elfordul a darabtól? ...

Nem, ezt nem tesszük. Magáért Blaha Lujzáért is zsufolt ház verődne össze és már Blaha Lujzára való tekintettel sem len-nénk olyan kegyetlenek, hogy az ő szép tradícióját megtépázzuk egy gyenge darab miatt.

Ha jön Blaha Lujza, nálunk virágos diadalkapukat talál és nem nézzük azt, hogy látványos népszínművel vonul be abba a városba, ahol egykor a magyar kultúra apostolának tekintették.

HIREK

Tájékoztató.

Január 31. Nagyváradi Hitelbank közgyűlésé d. e. 10 órakor.

Január 31. A keresztényszocialista építőmunká-sok nagyváradi szakszervezetének táncestélye a Katk. legényegyletben.

Február 1. Gazdasági és Iparbank közgyűlésé d. e. 10 órakor.

* **A győri püspök elutazott.** Vá-rady L. Árpád győri püspök, gróf Széchényi Miklós püspök vendége, mint a Szent László-társulat elnöke tegnap meglátogatta azokat a bukovinai csángó tanítónövendékeket, ki-ket a társulat Nagyváradon neveltet. Délben résztvett a Fetser Antal püspöknél adott ebéden, melyen ott volt a megyéspüspök és a káptalan tagjaival Gellért László jószág-kormányzó és az udvari papság. Délután a gyorsvonattal gróf Széchényi Miklós me-gyéspüspök társaságában Budapestre uta-zott. Széchényi Miklós püspök két napig marad Budapesten és vasárnap este érkezik haza.

* **Rendkívüli közgyűlést** tart február 1-én délelőtt 10 órakor az Országos Ügyvédszövetség helybeli osztálya. A gyű-lésre dr Adorján Emil bocsatotta ki a meg-hívót. Tárgya: a kamarai választások és in-dítványok. A gyűlés az Ügyvédi Kamara disztermében lesz.

* **A városi jéggyár kézbén.** Nagy-váradi városa deficitel dolgozik; a város te-temes összeget fizet ezen üzemére. A nagy-váradi Kristály jéggyár r.-t. ajánlatot tett a városnak, hogy hajlandó bérbe venni bizo-nyos feltételek mellett a várostól a jéggyá-rat s a befektetett tőke annuitását megfizeti. A pénzügyi szakbizottság tegnap foglalko-zott a bérbeadás kérdésével. Komlóssy Jó-zsef gazd. tanácsos ismertette a kérdést s végül az ajánlat elfogadását ajánlotta. Kő-szeghy József főmérnök érveket hozott fel a bérbeadás ellen s a mai állapotnak, t. i. házi kezelésnek fentartását ajánlotta. — Weisz Lajos, Löwenstein Zsigmond, Szé-

Blaha Lujza Váradon szeretne játszani.

A művésznő óhaja. — Intrikák a Nemzeti színháznál. Szeged és Nagyvárad versengése. — Várad emlékek.

A fővárosi lapok ragyogó illusztrációkat hoznak, alattuk ujongó sorok, az egész or-szág szíve hangosabban dobog, amikor írja az újság, hogy a nemzet csalogánya újra megjelent a színpadon. Blaha Lujza, az ország dédelgetett nagy művésznője több hónapi betegeskedés után fellépett a Matyó lakadalomban és minden este megbabo-názza a Nemzeti-színház publikumát.

Nem lehet tudni, mi fordult meg a nagy asszony szívében, kire haragudott meg, kit nem lát maga előtt szívesen, de úgy áll a dolog, hogy Budapesten nem szívesen ját-szik ebben a darabban. A főváros zakatoló élete nem tetszik talán neki, vagy az elnyűtt idegzetű publikum, a sok piperés, tüzesek asszony, akik fitymálva huzogatják szájukat a parasztos rokolyára.

Blaháné elszokott egy kicsit a pesti publi-kumtól, vagy a Matyólakadalom csodálatosan tiszta levegője hatott rá és menekülni akar parádészerepével a vidéki földekre, nem nagyon érdekli a pesti matyó-láz s kíváncsi lett arra, hogy ugyan mit mondana most az ő matyó-menyecskejére, Thuza Örsére a szegedi ha-lász, vagy mit mondanának a Körözs part-ján a fiatal magyarok. Elég az hozzá, hogy a nagy asszony bejelentette a direktciónak, hogy ő vidéki körútra akar menni és első-sorban Nagyváradon akarja játszani ezt a szerepet.

Blahánénak ezt a szándékát akkor lehet megvalósítani, amikor a Nemzeti Színház programja engedi. A direktió bele is egye-zett a vidéki körútra, csak azt nem tudták megérteni, hogy miért ragaszkodik Blaháné olyan nagyon Nagyvárad elsőségéhez.

Annál feltűnőbb volt ez, mert Szeged meghívásáról már tudott a művésznő, ott volt Tömörkény levele is, amelyben nagy lelke-

sedéssel és melegséggel invitálja a nemzet csalogányát a szegedi színpadra.

Fővárosi munkatársunk beszélgetett Blaha Lujzával, akit láthatóan meglepett, hogy Nagyváradról oly hirtelen és melegen érdeklődnek elhatározása iránt.

— Ugyan, hát már ezt honnan tudják, kérdezte a művésznő. Ugy van az bizony! Elviszem én ezt a darabot magyarabb vi-dékre, ott fognak csak benne gyönyörködni.

— Igaz, szeretném, ha Várad lenne az első állomásom. Hogy miért? Ide mentem én először néhai jó Szabó József társulatával Debrecenből, ilyen látványos, magyaros do-loggal. Váradhoz ragyogó esték emléke fűz, ott játszottam először Vizvárral, Tannernével, Foltényival és Dalnokival. Hát Együd és Vi-dor Pál?...Látja most Váradra vágyik a szívem oly régen voltam színpadon és utoljára ott engem nagyon melegen ünnepeltek. Ezért szeretnék elsőséget adni Váradnak és ezt, ha lehet, keresztül is viszem.

Eddig tartott a beszélgetés és ennyi is rendkívül hízeltő levele Váradra nézve. El-dicsékedhetünk hát egész bátran a várad-i esték varázsával, hisz ide sietnek először a legnagyobb művészasszonyok, ide siet Küry Klára, Márkus Emilia, Komlóssy Emma, G. Kertész Elza stb. stb.

A nyár elején egész esillag hullás in-dul a várad-i színpadra s ime mosi Blaha Lujza legelőször bennünket tüntet ki ven-dégszereléssel.

A Szigligeti színházban ünnep lesz az a nap, amelyen ő fellep, de talán még hangosabb ünnep lesz, a társadalomban. A színház méltó keretből fog gondoskodni s mivel előreláthatólag a vidék is beözönlik, több estére fogja lekötöni a Nemzeti színház kitűnő művészasszonyát.

kely Sándor, Hofbauer Pál bizonyos pótlás mellett elfogadják a bérbeadást. Ezután a többség a bérbeadás mellett foglalt állást, de a következő pótlásokat kívánják a szerződésbe beiktatni: a bérlő köteles a gyár teljes berendezését jókarban tartani; a jéggyártáshoz csak tiszta vízvezetéki vizet használhat; gépkopás címén 5 százalékos fizet; végül pedig fennmarad továbbra is a jéggyár felügyelő bizottsága s felügyel a jéggyár berendezésére.

* **Felolvasás.** A magyar gyermektanulmányi társaság szombaton délután fél 6 órakor a városháza bizottsági termében felolvasó-ülést tart. *Petrás János* tanító „Külföldi és hazai rajzoktatás módszerei” címen tart felolvasást.

* **Bartha Béla le fog mondani?**

Tegnap délelőtt megérkezett a miniszter döntése a Bartha-féle fegyelmi ügyben. A miniszter Bartha felebbezését elutasította és a fegyelmi választmány határozatát hagyta jóvá. E szerint a rendőrkapitány köteles a 300 korona pénzbüntetést megfizetni. A büntetés súlyosabb része azonban az eddig visszatartott félfizetés végleges elvonása által éri az alkaptányt. A miniszter döntésében indokoltnak találta a fegyelmi választmány határozatát, mert a Bartha ellen felhozott vádak beigazolást nyertek. A miniszter döntése által Réz Bertalan véglegesen rehabilitálva van. Bartha Béla állítólag a harmadfoku határozat kézbesítése után beadja lemondását.

* **Panaszok a vasuti tömegáru-rakodó ellen.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben hangot adott azon kétségtelenül jogos panasznak, hogy a Nagyvárad vasútállomáson a tömegáru-rakodóhelyet az állomás hegy felőli oldalán helyezték el s így az csak a bihari hágó-utrá vezető feljárón közelíthető meg. A kamara ezen jogos panaszát Nagyvárad város törvényhatósága is hasonszellemű felirattal támogatta. A kereskedelmi miniszter válaszol most a panaszokra. Elismeri, hogy a kifogásolt dolgok tényleg fennállanak, de ezen az állomás szűk volta miatt, legalább egyelőre nem lehet segíteni, azonban hiszi, hogy rövid időn belül a tömegáru-helyek bővítése szükségessé lesz s erre a máv. már megtette a lépéseket. A területet azonban kellőleg kibukoltatják. A kért emelődarut is még az 1914. évben felállítják.

Az orosz határon készül valami! Bécsből jelentik: Hivatalos adatok szerint az orosz határőrséget mindinkább erősítik és alkalmassá teszik katonai szolgálatra is. Ennek az egész akciónak a költsége 400.000 korona. Bécsben nem tudnak elzárkózni attól a benyomástól, hogy Oroszországban e pillanatban rendkívül ellenséges hangulat van Ausztria, Magyarország s Németország irányában és hogy a cár birodalmában nagyobb ma az izgatottság, mint bármikor azelőtt, még a legutóbbi balkáni válságot sem véve ki. Ehhez járul a nagymértékű orosz fegyverkezés. Rendkívül nagy mennyiségű szénát, zabot, szalmát és lisztet vásárolnak. Meg lehet állapítani azt is, hogy Oroszország finánciális hadikészültségét is fokozta. Ugy látszik, hogy Oroszország egy bizonyos, nem messze lévő időpontban nagyon erős akar lenni katonai tekintetben.

* **Héderváryt megoperálták.** Héderváry Károly grófnak, a munkapárt elnökének jobb szemén két évvel ezelőtt műtétet hajtott végre Grosz Emil dr. egyetemi tanár, aki akkor a kiváló politikus jobb szemén támadt szürke hályogot távolította el. A tanár ugyanekkor megállapította, mint rendszeren történni szokott, a szürke hályog a másik szemet is megtámadta, azonban még nem volt eléggé érett ahhoz, hogy megoperálhatta volna. Most azután elkövetkezett az újabb műtét lehetősége. Héderváry gróf a felesége, Teleki Margit grófnő társaságában, előzetes megállapodás szerint tegnapelőtt este fölkereste az I. sz. szemészeti klinikát, ahol tegnap délelőtt tíz óra után Grosz Emil dr. végrehajtotta a műtétet. A műtét kitűnően sikerült. A beteg politikus állapota iránt ma délelőtt számos politikus és a közélet vezető-férfiai közül is sokan érdeklődtek. Beteg-ágya mellett volt régebbi titkárja, Bárczy István is.

* **A Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi Bank** részvénytársaság február 14-én tartja évi közgyűlését. Az intézet múlt évi működése igazolja, hogy az igazgatóság és a vezérigazgató körültekintéssel vezették az intézetet s amíg a megnyilvánult hiteligenyeket pontosan kielégítették, megvédték egyúttal a részvényesek érdekeit is. Az elért eredmény rendes körülmények között is kielégítő, a mostani válságos időkben pedig éppenséggel kitűnő.

* **„Katholikus Népszövetség” debreceni szervezete** január hó 25-én tartotta beszámoló értekezletét. Az értekezlet első pontja a szervezet egyik hajtásának a „Népszövetségi hitelszövetkezet” közgyűlése volt, melyen *Rother Ernő* máv. felügyelő, műhelyfőnök elnökölt. Az elmúlt év eredményéről dr. *Zalai János* alelnök számolt be, örömmel jelentette, hogy dacára annak, hogy az elmúlt évben oly rossz viszonyok uralkodtak és csak esenka évről van szó 677 korona 99 fillér nyereséggel zárult. Az elmúlt év mérlegét terheli a 533 kor. 65 fillér értékben beszerzett fölszerelés is. Beiratkozott 678 tag 3426 heti és 52 tag 295 havi üzletrésszel. Az üresedésben lévő három igazgatósági tagság betöltése után az alapszabályok néhány pontját módosították. A fölmentvény megadása után *Kresznerics Gy. Ferenc* máv. hivatalnok, helyi igazgató lépett az előadói asztalhoz és megtartotta a beszámolóját. Tartalmas beszédben rámutatott az elmúlt évben elért számos sikerre, ismertette a Népszövetség hatalmas térfoglalását, erőlyesen visszautasította a katolikus szervezkedés ellen elhangzott támadásokat, ismertette a jövő programját, majd megköszönte a szervezet jövőinek és támogatóinak aldozatköszönetét. A beszámolót tárcarovatunkban egész terjedelmében közöljük. A fáradhatatlan igazgatónak *Domanek Pál* Therezianumi prefektus tolmácsolta a szervezet hálás köszönetét. Az ünnepeltetés után dr. *Molnár István* a Kath. Népszövetség gazdasági irodájának vezetője tartott igen nagy gyakorlati értékkel bíró előadást „A bormust konzerválása”-ról. Este a Kath. Népszövetségi Otthon helyiségében társasvacsera volt, melyen több fölköszöntő hangzott el.

* **Honvédszenekar a jégpályán.** Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a Rhédey-kerti Sport-téren a város által létesített kifogástalan jégpályára sikerült a 4-ik honvédszenekart folyó év február 1-én délután 3-tól 6 óráig a nagyérdemű közönség szórakoztatására megnyerni. Jegyek ára február 1-én délután felnőttek 80 fillér, deákjegy 50 fillér, kísérő jegy 40 fillér. Számos látogatást kér a kezelésért.

* **Papp János temetése.** Az elhunyt *Papp János* nyugalmazott vármegyei főjegyző holttestét az éjjel szállították Nagyváradra, hol ma délelőtt fogják felváltani a vármegyei ház kistermében. A temetés szombaton délelőtt 10 órakor lesz. A belényes-vaskóhi vasut igazgatósága tés-tületesen vesz részt a temetésen, a ravatalra koszorút helyez s az alábbi külön gyász-jelentést adta ki:

A Nagyvárad—belényes—vaskóhi vasut részvénytársaság igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztikara mély megilletődéssel tudatja, hogy igazgatósági tagja *Papp János* ur folyó évi január hó 28-án reggel Budapesten hirtelen elhunyt. Temetése Nagyváradon folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor Biharvármegye székházából lesz. Mélyen gyászoljuk megboldogult igazgatónk távozását, ki példaképe volt a páratlan buzgalomnak, a hűséges odaadó kötelességtudásnak és lelkes ügyszeretnek. Nemes egyéniségének emlékezete örökké élni fog szívünkben. Nagyvárad, 1914. január hó 29. Áldás és béke poraira.

* **A vármegye pénze.** A miniszter tudvalevőleg megsemmisítette Biharvármegye törvényhatóságának ama határozatát, melyben kimondta, hogy a vármegye pénzt hat nagyvárad takarékpénztárban helyezi el. A miniszter e határozatának megfelelően az alispán most minden takarékpénztárhoz felhívást intézett, hogy tudassák, mennyi kamatot hajlandók fizetni a betétek után. A takarékpénztárak válasza alapján a márciusi közgyűlés dönt majd a közpénzek felett. Mindenesetre így is nagy érdeklődésre számíthat ez a fontos ügy a tavaszi gyűlésen.

* **Tömeges parcellázás.** Az utóbbi két évben egész sereg parcellázási terv merült fel s a parcellázás iránti kérvények egymást érték a városnál. A törvényhatóság azonban ezeket nem vette külön-külön tárgyalás alá, hanem azzal vissza, hogy a tanács a szakszövetségek meghallgatása után egy csoportban terjessze elő azokat, javaslatával. A pénzügyi szakszövetség tegnap tartott ülésében *Komlóssy József* gazdasági tanácsos együttesen terjesztette elő a kérvényeket s javasolta, hogy csak az esetben adja meg a város a parcellázásokra az engedélyt, ha a telek-tulajdonosok a szükséges közművek összes költségeit fedezik s az erre szükséges összegeket a város pénztárába előre befizetik. A 3-ik vashidon aluli parcellázásnál a Körösköpartot is ki kell építeni s *Komlóssy József* ennek a parti műnek a költségét is a parcellázóktól követelte. Hosszabb vita után a szakszövetség elfogadta *Komlóssy József*nek a város érdekeit teljesen megvédő javaslatát s a partműre nézve az a bizottság megállapodása, hogy azt is köteles a parcellázó előre lefizetni, de a vízjogi eljárás egyidejűleg megindítandó arra nézve, hogy a város köteles-e és mennyiben hozzájárulni a partmű költségeihez.

* **A tárlati előadások** fényesen sikerültek. Igazán kár, hogy a publikumot meglehetősen hidegen hagyta a lapokban közzé tett szives invitálás. *Sas Ede* derűs eseteket mondott el nagy hatás mellett, *Etsy Emma* gyönyörűen szavalt, *Antal Sándor* kedvesen konferált a képek rendkívül tetszetek s több vétel történt.

* **Érdeklődők** szives tudására, hogy február nyolcadikáig nem fogadok. Özv. Dr. Deákné H. Zs. vizsgázott fogtechnika mester.

x **3 szobás modern lakás** május 1-re kiadó. Bethlen-utca 11. sz.

x **Ha a választást megsemmisítik.** Mi azért is elmegyünk a *Párisi Bazárba* a *Sas passagéba* és választunk magunknak játékot, ajándéktárgyakat. báli és farsangi cikkeket.

x Az E. K. A. R. T. (Egyesült Kereskedelmi- és Autószállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a. nagy raktárt tart. Telefon: 13-21. A cégnek Kórház-utca 6. sz. a. pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. Telefon: 13-52. Benzín és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x Báli női atlasz cipők minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiú boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloslik, téli cipők, fehérműtűk, úri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketé-nél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x Két jogász sétál a városban, szembe találják magukat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagé-kapu mellett.

x Teljesen ujonnan van átala-
kítva a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik Fitz Sándor bérlő.

x ZOMBOR SÁNDOR sebész- orvos műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle lémcsiszolás, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejeltünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. Harisnyakötőde Bartos és Társa (a Szechenyi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefon szám 1359.

x Tölgyszőlőkaró hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihardobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

x Meghódította a hölgyeket Mlle JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett) Telefon szám 827.

x Uj üzlet nyílt meg férfi és női divatárakban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakkal. Báli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklam cikkek a kirakatban árakkal kíséve, e heti reklam árak ridikülők, harisnyák és zsebkendőkben. Szt. László-tér, Sas épület (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társa cégnél.

x Érdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse Biró László és Tsa urinői- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x Több egyszobás lakas kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x FELHÍVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt Rácz és Vass női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-ut. 17.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az Ungerleider Salamon üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítő, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá esikék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x Sikkes, elegáns modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel Ujhelyi Róza Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-kávéházzal szemben.

x Szöllős-utca 12. sz. házban több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-ut. 6.

x Kossuth-utca 2. sz. házban a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Ossi-tér 14. sz. házban több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x Kossuth-utca 2. sz. alatti volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x A következő szombaton este új és egyszerű attrakció érkezik a Korona-kávéháza. A Nagyváradon közkedvelt Koczka József női tambura zenekarát szerződtette a kávéház tulajdonosa. A női zenekar egyike az ország legelső női zenekarainak, tizenegy tagból áll, köztük öt kiváló énekesnővel. Szerződtette azonkívül a tulajdonos Hoffinger Károlyt is a legkitűnőbb népénekest, szombat estig a nagyszerű Neszmélyi Izsóné női zenekara játszik, harmincznyolcadik Rácz Laci vezetése mellett.

* Egy jóforgalmu sütőde lakással együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cim a kiadóban.

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 közül olag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A legszebb
kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szajpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszgázott fogtechnikus.

N.-Vár, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Péntek: Mozikirály.

Szombat: Dolora. (Eredeti bemutató előadás.)

Vasárnap d. u.: Éva. Este: Viola, az alföldi haramia.

A Mozikirály. Ma, pénteken este, a közönség egyik kedvenc repertoire-darabja van műsoron: a Mozikirály, amelyben a címszerepet Tompa Béla játsza, akinek a Mozikirálybeli alakítása sokáig feledhetlen marad a nagyvárad közönség előtt. Tompa Bélát, most rövid ideig, betegsége miatt

nem láttuk a színpadon és így a közönség, amely ezt a fiatal színészt kedvencévé avatta, bizonyára örömmel veszi Tompa Béla pén-teki felléptének a hírért.

A bérlők figyelmébe. A színház igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy a most már lejárt félévi bérlőket a színház irodájában minél hamarabb megújítani sziveskedjenek, nehogy bérlőik akadálytalan használatában fennakadás álljon be.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ Javithatatlan tolvaj. Gerán Mihály a múlt év novemberében szabadult ki a börtönből, ahol immár ötödször töltött több, kevesebb időt, ez azonban nem volt elég neki. Alighogy hazakerült Hosszupályiba, ismét ott folytatta, ahol eddig elhagyta. A múlt év december 14-én éjszaka belopózott Szabó Ferenc portájára és a padlásról egy sereg ruhát, kolbászt, szalonát lopott el. Megrakodva ment hazafelé, azonban az éjjeli őr rajta csípte. A törvényszék légy évi fegyházra ítélte Gerán Mihályt, aki az ítéletben megnyugodott.

TÁVIRÁTOK

Ítélet a Barta-Hackl-ügyben.
Budapest, január 29.

(Saját tud.) A bíróság ma hozott ítéletet a Barta-Hackl-ügyben, a mely szerint a bűnöst szándékos emberölés büntette miatt 10 évi fegyházra ítélte. Védő és vádló felekezését jelentett be.

Kamatlábleszállítások.

London, jan. 29.

Az angol nemzeti bank ma 4 százalékról 3-ra szállította le a kamatlábát.

Páris, jan. 29.

A francia nemzeti bank ma 4 százalékról 3 és félre szállította le a bankrátát.

Antal Géza jelölése.

Budapest, jan. 29.

A dunántuli ev. ref. kerület Antal Gábor helyébe Antal Gézát jelölte.

Több pad a Házban.

Budapest, jan. 29.

Beöthy Pál elnök ma nyilatkozott a képviselőház új beosztására vonatkozólag. Ugyanis a kerületek új beosztásával több képviselő kerül a Házba s ezek számára a padok mögött fognak elhelyezni még egy sor ülőhelyet.

A Pázmány egyesület közgyűlése.

Budapest, jan. 29.

Ma volt a Kath. Irók és Hírlap-írók Orsz. Pázmány Egyesületének 16. közgyűlése. Az impozáns közgyűlést Prohászka Ottokár magasröptű beszéde nyitotta meg, amelyben védte a sejtőszabadságot. Elfogadták az évi jelentéseket s végül táviratilag üdvözölték a pápát és a hercegprimást. Hatvan választmányi tagot választottak.

Vonatösszeütközés.

Prága, jan. 29.

A Königrätz felé haladó gyors belefutott egy személyvonatba. Huszonnyole sebesült van és öt halott. A vizsgálat megindult.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.90
Buza májusra	— — —	11.95
Buza októberre	— — —	10.99
Rozs áprilisra	— — —	9.02
Rozs októberre	— — —	8.60
Zab áprilisra	— — —	7.99
Zab októberre	— — —	8.92
Tengeri májusra	— — —	6.88

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	633.50
4%-os koronajáradék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	711.50
Jelzálogbank	—	435.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	288.50
Magyar bank	—	526.50
Keresk. bank	—	3805.—
Rinnamurányi	—	641.50
Salgótarjáni kőszén	—	754.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1022.—
Közuti vasut	—	617.25
Városi villamos	—	315.—
Adria	—	570.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADAR.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnán épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

VIGADÓ

mozgószínház

NAGYVÁRAD, Fekete Sas-passage.

F. évi január hó
30-án és 31-én
pénteken és

szombaton

közkívánatra

Quo Vadis

remek dráma 6 felvonásban

Sienkievicz Henrik világhírű regénye után készült mozgókép, melynek előállítására 4 évig tartott és egymillió lirába került.

Jegyek előre válthatók.

Kedvezményes jegyek érvényesek.

Előadások kezdete: pénteken d. u. 5, 7 és 9 órakor, szombaton d. u. 3, 5, 7 és pont 9 órakor.

Kedvezményes jegyek a tőzsdékben kaphatók.

A színház fűtve van.

Legjobb szellőztetés.

Helyárak: Páholy 6 sz. 6 K. I. hely 1 K. II. h. 60 f. III. hely 40 f

Ha nincs meglegedve

szabóját, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönytől újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Meghívó.

A „Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi Bank Részvénytársaság“ folyó évi február hó 14-én szombaton délután 4 órakor tartja

harmadik évi rendes közgyűlését

Nagyváradon Rimanóczy-utca 6. szám alatti üzlethelyiségében, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének, valamint a zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
2. Az igazgatóság tagjainak az alapszabályok 22. §-a szerint 3 évre való megválasztása.
3. A felügyelő-bizottság és az igazgatótanács megválasztása.
4. Az alapszabályok 1. §-ának a módosítása.
5. Esetleges indítványok, melyek az alapszabályok 16. §-a szerint a közgyűlés előtt 5 nappal az igazgatóságnak írásban bejelentetnek.

Nagyvárad, 1914. január hó 29.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésre a részvényesek az alapszabályok 11. §-a értelmében oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy aki azon részt venni és szavazni kíván, nevén álló részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés napját megelőző 3-ik nap déli 12 órájáig az intézet pénztáránál letenni tartozik.

Meghívó.

A „Népszövetségi Hitelszövetkezet“ f. év február hó 8-ikán délután 4 órakor a Kath. Kör helyiségében Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt tartja az 1913. évi

I-ső RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

melyre a Népszövetség tagjait tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

TÁRGYA:

1. Az igazgatóság jelentése az 1913-ik üzletévről és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A mérleg ismertetése és a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 1. 2. 15. 16. 25. és 46. §-ainak módosítása.
4. 6 igazgatósági és 4 felügyelőbizottsági tag választása.
5. Esetleges indítványok.

Jegyzet:

Indítványokat a közgyűlés csak akkor tárgyalhat, ha azokat 3 nappal megelőzőleg az elnökhöz írásban nyújtják be.

Biharmegye alispánjától.

1804/1904.

Pályázati hirdetmény.

Biharmegyében nyugdíjazás folytán megüresedett a folyó évi március hó 18-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésén választás útján betöltendő, a X. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és állomás helyének megfelelő lakpénzzel javadalmazott II. osztályu szolgabírói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000—902 B. M. sz. a. kibocsátott Vármegyei ügyviteli szabályzat 4 §-ában előirt módon Biharvármegye főispánja méltóságos dr. Miskolczy Ferenc urhoz címezve f. évi március hó 10-ének d. e. 12 órájáig hozzám annyival inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Biharmegye szolgálatában állók a fent kitett időben előttem szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1914. január 27-én.

Fráter Barnabás
alispán.

Belepési felhívás.

A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-u ca 4. szám.

1914. január 1-én megnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a beirattatott postai csekk útján is eszközölhetnek.* Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyujtsön

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések 9/10 része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyujtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beirattási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveszedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári Takarékos és segély-szövetkezet“ igazgatósága.

Meghívó

a Leszámitoló és Jelzálogbank R. T. XV-ik rendes évváró közgyűlését

1914. február 15-ik napján, d. e. fél 11 órakor tartja meg, Nagyváradon, saját intézeti helyiségeiben (Bémer-tér 1.) s arra a részvényeseket meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1913. üzletévről, az üzletév mérlegének bemutatása, javaslat a tiszta nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérlegről és az igazgatóság javaslatáról.
3. A felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok 10, 11, 14, 23, 26, 27, 29, 31, 36. szakaszainak módosítása.
5. Az igazgatóság megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Az igazgató-tanács kiegészítése az alapszabályok 37. §-a értelmében.

Nagyváradon, 1914. január 29-én.

Az igazgatóság.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
uj csipke, himzés,
harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző ajándékok naponta érkeznék minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

1014—1914. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső fokú iparhatóság, az érdekeltek mihez tartása végett közhírré teszi, miszerint a benzin motorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin piaci és mérsékelt eladási árának szabályozása tárgyában az 1909 év január hó 23-án kelt 102021—1908 szám alatt kelt ministeri rendelet alapján a a fent említett adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára, 1914 január hó 1-től kezdve, a 1914 márczius hó 31-ig métermázsánként 24 (Huszonégy) koronában állapította meg.

Nagyvárad, 1914 január 13.

Gerő,

rendőrkapitány.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

A Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi Bank Részv.-t. zárszámadása a harmadik 1913. üzletévről.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

VAGYON	K	f	K	f	TEHER	K	f	K	f
Pénztár			40485	55	Részvénytőke			900000	—
Pénzüstézeteknél			175712	74	Tartalékalap*			35000	—
Váltótárca	2671650	27			Betétek:				
Ebből leirva	14127	44	2657522	83	Könyvecskékben	968575	20		
Jelzálogkölcsonök			738004	—	Folyószámlán	104626	30	1073201	50
Folyószámlai adósok fedezet mellett			156571	85	Visszleszámitolt váltók			1090607	80
Értékpapírok és függő kamatai . .	170027	56			Engedményezett jelzálogkölcsonök			691867	58
Ebből leirva	7224	56	162803	—	Hitelezők			50240	99
Berendezés	6000	—			Fel nem vett osztalékok			2485	—
Ebből leirva	1000	—	5000	—	Hátralékos adók és illetékek . .			11562	93
					Átmeneti kamatok egyenlege . .			11028	06
					Nyereség áthozat a mult évről . .	5865	57		
					Ez idei tiszta nyereség	64240	54	70106	11
			3936099	97					
					* Ez idei hozzájárulással K 45000—			3936099	97

TARTOZIK

Veszteség-Nyereség számla.

KÖVETEL

VESZTESÉG	K	f	K	f	NYERESÉG	K	f	K	f
Kamatok:					Nyereség áthozat a mult évről . .			5865	57
Engedélyezett jelzálog, lombard					Kamatok és jutalékok:				
kölcsonök, betétek és visszleszá-			222993	06	Váltó, jelzálog és folyószámla köl-			366637	58
mitolás után					csönök után			8985	43
Költségek:					Értékpapír kamatok (adómentes)			80	—
Tisztviselői fizetések, napibiztosi			53780	77	Leirt követelésekből befolyt . .				
díjak, házbér és üzleti költség .									
Adók:			12336	64					
Állami, községi és tőkekamat adó									
Leírások:									
Váltóknál	14127	44							
Értékpapíroknál	7224	56							
Berendezésből	1000	—	22352	—					
Nyereség: áthozat a mult évről . .	5865	57							
Ez idei tiszta nyereség	64240	54	70106	11					
			381568	58				381568	58

Nagyváradi, 1913. december 31-én.

Biró Sándor
főkönyvelő.

Molnár Béla
titkár.

Vertán Antal
pénztárnok.

Friedländer Ernő
vezérigazgató.

I G A Z G A T Ó S Á G:

Blayer Lajos
elnök.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Justh Károly
társelnökök.

Dr Rozvány Jenő

Benedek Dávid
Bleyer Manó
Friedländer Herman
Kelemen Kálmán
Moskovits Miksa

Palotai Armand
Pesthy Béla
Dr Sebő Mihály
Dr Tóth Ferenc
Varga László

Wallerstein Dániel
Weintraub Mór
Ifj. Weisz József
Weisz J. Miksa
Weisz Mór

Ifj. Erdős Albert
Freund Lajos
Klein Adolf

Dr Székely Adolf

Löwenstein Zsigmond
Margitai Samu
Dr Stern László

Meghívó.

A „Népszövetségi Hitelszövetkezet“ f. év február hó 8-án délután fél öt órakor, a Kath. Kör helyiségében Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt tartja a második évtársulat

ALAKULÓ KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a beiratkozott tagokat tisztelettel ez uton hívja meg

az igazgatóság.

TÁRGYA:

1. A gyűjtővek eredményének ismeretése és a második évtársulat megalakítása.
2. Az alapszabályoknak pontról-pontra való felolvasása és elfogadása.
3. Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyleg nőt, lérli és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyleg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Kiadó

a Bémer-tér mellett

3 szobás modern tiszta lakás majus elsőre és azonnalra egy mosókonyha, fülhelyi és kis szoba utórral, vagy anélkül, Szalárdi-utca 9.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárúkat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, délgümölcsök és cu orkák nagy raktára, kávé es tea közvetlen behozatal.

A

jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult utjonnan berendezett ötterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kifűtő saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karbantyas portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömösztölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon 969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőfoidék, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák es ellenzők, fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén házhoz szállítva 50 K° zsákokban kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése Rákóczi-ut.